

BEZPIECZNIE (673) *av*

bezpiecznie (599), **bezpieczno** (3), **bezpiecznie** (1), bezpiecznie *a.* bezpieczno (70);
bezpieczno *DiarDop. SkarKazSej*; bezpiecznie : bezpieczno : bezpiecznie *BielŻyw* (2 : 1 i 1).

beł- (566), beś- (63), bez- (34), besz- (6), bezs- (2), be(z)- (2).

Wszystkie e jasne; o prawdopodobnie jasne.

comp i sup (63 + 7) -bezpieczniej; -ej (4) *Strum, KochPs, SarnStat, GosłCast*, -ej (2) *OpecŻyw, Mącz*, -(e)j (64). *sup* nã- (5), nãj- (2); nã- (4), na- (1); nã- *ReszPrz*; nã- : na- *RejZwierc* (3 : 1); nãj- *NiemObr, RybGęśli*.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Bez zagrożenia niebezpieczeństwem, bez szwanku, bez szkody; tuto Mącz, Calep (103) : BierEz 02; Pytan [...] iaka łodzja nabebezpiecznieyła, rzekł która na ziemi bezpiecznie leży. BielŻyw 22, 37; MiechGlab 27; LibLeg 11/72v; RejPs 56, 69v, 193; aby się mogły naleźć takie ubezpieczenia, jakoby i osobam naszym i RP dosyć bezpiecznie być tu mogło. DiarDop 118; Ktoryś ftarł głowy smokow w frogich morfkich wodách/ Wywodząc wierne twoye bełpyecznye w przygodach LubPs R3, ktv, D, Ev, T5, dd6 marg (8); BibRadz 4.Esdr 9/7; BielKron 66, 140v, 175v, 366; Mącz 305c, 468a, 477d; RejAp 137; RejPos A4v, 131, 184v, 186v; RejZwierc 179, 185v, 247v, 254v; BudBib 4.Esdr 9/7; StryjWjaz B; ModrzBaz 44v, 48; SkarJedn 386; W ćieniu fwych śkrzydeł záchowa ćię wiecznie/ Pod iego pióry włęzełz bełpiecznie. KochPs 138, 139; StryjKron 5, 397; KochPieś 48; ActReg 148; Calep 1092a; Phil F2, S4v; GórnTroas 37; GrabowSet Bv, Tv; CzahTr Fv; KlonFlis F2.*

Przysłowie: Kto łie zawłze łtrzeze ten bezpieczno chodzi. BielŻyw 41.

Zwroty: »(prze)brnąć bezpiecznie« [szyk zmienny] (3): OrzRozm Iv; RejZwierc 177; przez ogniów frogich oftrych mieczów trwogi Niech brnie bełpiecznie/ kto łie twoiey dżierzy drogi. GosłCast 56.

*»bezpiecznie chodzić, iść, przejść, przyjść« [szyk zmienny] (14): BielŻyw 41; LibLeg 6/159v; á bełpiecznie będziefz chodził miedzy frogimi y iádowitemi zwierzęty RejPs 136v; RejKup t7v; LubPs Y, bbv; RejWiz 172v; Leop *A3v; BielKron 107v, 113v; Mącz 217a; RejZwierc 138v; KochPs 128; Kto idzie profto/ mowi Mędrzec/ ten idzie bełpieczno SkarKazSej 662a. Cf Przysłowie.*

»bezpiecznie (prze)jachac, przyjachac« (5): LibLeg 9/53v, 11/42, 131v; na kteryby [miejsce ściagnienia] yego K. M. bełpiecznie złudzmy łwymy ofobą łwą yachacz mogł. ConPiotr 33; BielKron 54.

»bezpiecznie pływac, płynac« [szyk zmienny] (10): RejWiz 3, 37v; RejZwierc Av [2 r.], [28²], 177, 198v, 263; Neptune/ nie burz morzáz: bełpiecznie okręty Niech po nim płyną PudłFr 67; GórnTroas 74.

»bezpiecznie wędrowac« (3): Bełpiecznie kázdy po łwiathu wędruie/ Kto łobie cnotą gościniec toruie. RejZwierc 220v, 118, 271v.

»(za)chowac, schowac bezpiecznie« [szyk zmienny] (8): A záchowa ie [wiernych] bełpyecznie od kázdey ich trwogi LubPs Bv, K2, M4, aa3, ee4, gg3v, hh6; BibRadz 2.Mach 1/19.

»żyć bezpiecznie« [szyk zmienny] (4): Ale w miernem doftátku ludzie [...] żywą bełpiecznie/ á ieden pod drugim dołu nie kopa GórnDworz Hh8; MycPrz I A4; GórnRozm D3v; GrabowSet X3v.

Szeregi: »bezpiecznie i bez podejrzenia«: Lecz áby tym bebezpiechniey y bez podeyrzenia Mogł dąć *CiekPotr* 2.

»bezpiecznie i przystojnie«: Potrzebá tedy wczćiwemu człowiekowi w ktorąkolwiek batę ábo łódź wftąpić: iegli fię chce bebezpiecznie y przyftoynie potym morzu wozić. *KlonFlis* A4v.

a. Ostrożnie (1) : Ktoregoć iakolwiek pocałuię/ tenći iest/ imayćieź go á wiedzćie bebezpiecznie [*tuto (marg) caute* (-)]. *BibRadz* Mar 14/44.

2. Bez obawy, beztrosko, spokojnie, pogodnie, z czystym sumieniem; nie spodziewając się złego, ufnie; odważnie; jawnie, wprost; libere *Mącz, Cn*; *aperte, ingenue, intrepide, ociose, plane, sine metu Mącz; confidenter, familiariter, fidenter Cn* (227) : Bárzo bebezpiecznie łobie ftał/ A frego na nie pogłądał. *BierEz* Bv; *RejPs* 31, 45v, 77v, I74v, 200v; Teź dał pan Bog iałny wźrok/ bych my iem potrzali Na kaźdego bebezpiecznie/ a oczu nie kryli *RejJóz* Ev; *LubPs* I3, T5, aav, aa2, aa3v (10); *GroicPorz* h4v, o; A z luzkich [!] fie poftórchow bebezpiecznie pośmiewa Gdy łumnienie á cnotę ná wźzem łpełná miewa. *RejWiz* 103, 7, 32, 124v, 126v; *Leop* 2.Reg 19/33; *RejZwierz* 22v, 132; *BibRadz* I 346; iedno w táńcu komu nogę podmiátác/ áby łye potknał bebezpiecznie táńcuiąc. *OrzRozm* K4; *BielKron* 11v, 52v, 89v, 100v, 105 (7); *Mącz* 147a, 369d; *RejAp* 198; *GórnDworz* E8v, Hh7v; *RejPos* 68v, 124, 133, I74v, 296, 298; *GrzegŚm* A2; *KuczbKat* 360, 380; *RejZwierc* 64, 68, [78²], 136v, 177 (9); *BudBib* Lev 25/18, 19, Is 14/30; áby [...] pod iego rzádem/ ftrażá y opáttrznóścíá/ iáko owce pod Páłterzem/ á łłudzy pod Pánem bebezpiecznie żyli. *CzechRozm* 259v, 10,161v, 220v, 223v; *PaprPan* K, Xv; *ModrzBaz* 126v; *SkarJedn* 401; *KochPs* 213; *StryjKron* 572; *CzechEp* 276, 339; *KochFr* 64; *KochMRot* B4v; *ArtKanc* Q20; *ActReg* 96; *GrabowSet* B4; *WyprPl* C; *LatHar* 644; Ieśli chcefz wźyc łwiátá długo y bebezpiecznie/ Głupiego zbytku fię ftrzeź *RybGęśli* Cv; *WujNT* Act 24/10, s. 655; *VotSzl* B2v; *CzahTr* K2; *GosłCast* 26, 65; *SzarzRyt* D4.

Przysłowie: Gdy kto ná łwiecie nábebezpiechniey chodzi/ Ten iáko dudek łam w łídło vgodzi. *RejZwierc* 230.

Zwroty: »bezpiecznie chodzić, iść, przyść, przystąpić« [*szyk zmienny*] (27): *BierEz* F; *OpecŻyw* 97; *RejPs* 46, 171; *RejKup* z6; *BibRadz* Prov 3/23; *BielKron* 28v; *Prot* B; *RejAp* 184; *HistRzym* 104v; *RejPos* 63v, 110v, 158v, 198, 207 (11); *RejZwierc* 136v, 198v; wźáakże Bárnábáłz ł. [...] bebezpiecznie mu łzedł wręce/ łmierć fię [...] nieboiąc. *SkarŻyw* 535, 261; *GosłCast* 73. Cf *Przysłowie*.

»(odpoczywác i) (prze)miesz(ki)wac bebezpiecznie, (odpoczywájacy i) mieszkájacy bebezpiecznie« [*szyk zmienny*] (26): *LubPs* F3v, Qv; *Leop* Ez 38 arg, 38/8, 42/11; przydę do tych kthorzy odpoczywáią á mieszkáią bebezpiecznie *BibRadz* Ez 38/11, Lev 26/5, Ier 32/37, Ez 34/25, 38/8, 14 (8); *BudBib* Deut 12/10, 33/28, 1.Reg 12/11, Ier 32/37, 49/31 (9); *SkarŻyw* 363; *StryjKron* 335; *CzechEp* 298; *ArtKanc* Q6v.

»bezpiecznie mówić (mawiac, namowić sie, (wy)powiedziec, rzec, rozmawiac), bebezpiecznie mowájacy« [*szyk zmienny*] (33): Nie łmiem mowic bebezpiecznie miłóćiwy krolu *RejJóz* K3v; *LubPs* Ov; *KrowObr* 200; *RejWiz* 132; *RejZwierz* 72; *BibRadz* Gen 18/27; *RejPos* 72; *RejZwierc* 46, 88v; *BudBib* 2.Mach 7/11; *BudNT* Act 9/29, Eph 6/20; *CzechRozm* 88v, 89; *PaprPan* A3; co rozumie być dobrego bebezpiecznie powie *ModrzBaz* 30v; *SkarJedn* 135; *SkarŻyw* 131, 151, 243, 484; *CzechEp*

24; *GórnRozm* E; *KochSz* B4; *ZawJeft* 47; *LatHar* 330; *WujNT Act* 2/29, 9/27, 13/46, 19/8, 26/26, *Eph* 6/20; *GosłCast* 57.

»bezpiecznie (sobie) poczynać« [szyk zmienny] (8): *GliczKsiąż* K7v; *Mącz* 454b; *GórnDworz* Kv; *CzechRozm* 22; *PapPan* N; Przetoż niemály czas łtrawili bešpiecznie łobie poczynaiać [*fiducialiter agentes*] w Pánu *WujNT Act* 14/3, 9/28, 18/26. Cf »śmieie, bezpiecznie«.

»bezpiecznie [na co] spać (przespać się, wysypiać się, usnąć), bezpiecznie śpiący« [szyk zmienny] (14): *RejRozpr* E4v; *RejWiz* 54; *Mącz* 259a; *RejZwierc* 72v, 168, 198v, 227v; *CzechRozm* 220v; Przetoż y dziś będę łpał ná to bešpiecznie/ Bo pan żywotá mego łtrzeże koniecznie *KochPs* 5, 6; *StryjKron* 215; *GórnRozm* A3v, I2v; *CiekPotr* 46.

»bezpiecznie (upominać i) strofować« (4): [*Heliasz*] káždego bešpiecznie z iego wyłtępkow vpominał y łtrofował. *CzechRozm* 107v; *NiemObr* 41 [2 r.]; *WujNT* 97. Cf »bezpiecznie i w oczy«.

Szeregi: »głóšno i bezpiecznie«: Głóšno widzę y bešpiecznie mowilż o tey wolnošci *GórnRozm* A.

»jašnie i bezpiecznie« (2): ižby ni o czym innym iedno o cznocie/ á przyłtoinošci myłlić/ á iałnie/ y bešpiecznie káždą rzecz czynić mogłá. *GórnDworz* Mm2v; *CzechEp* [415].

»jawnie (śmieie) (a, i) bezpiecznie (całá gębá)« (3): *Mącz* 303a; *RejPos* 152; owłzem ná thákie mátaćtwo chytre y zdrádlive Pápiełskie/ iałwnie/ śmieie y bešpiecznie całá gębá wołáia. *CzechRozm* 81v.

»bezpiecznie i w oczy«: Y ktožby dziś Papięžá Rzymłkiego bešpiecznie/ y w oczy łtrofować/ y iemu łię łprzećwić śmiał *NiemObr* 41.

»bezpiecznie a w opatrnošci«: iałkobychny bešpiecznie á w opátrnošci twoiey pływáli w łodce twoiey *RejPos* 177 v.

»bezpiecznie ale prawdziwie«: pewnie tey więłtšzey rzeczy nie vczynimy dołycć/ bychmy łię teź/ iałko bešpiecznie/ ále prawdziwie mowi on wierny łługá Boży/ Thomás Kempizyulż/ cáły rok do tey šwiátošci gotowáli *LatHar* 246.

»bezpiecznie i spokojnie«: ták Krol y łam okołó Rzeczypółpolitey [...] bešpieczniey y łpokoyniey rádzicć będžie/ nie rozrywáiać łye *OrzRozm* T3.

»bezpiecznie i swobodnie« (2): á potykayćie łię z nimi [*nieprzyjaciółmi*]/ ábyšćie pothym bešpiecznie y łwobodnie [*cum securitate*] pozbięrali łupy. *BibRadz* 1.*Mach* 4/18; *Mącz* 145d.

»śmieie (z więłtšzą śmiałošciá) (i) bezpiecznie« (6): gdyby łie tráfiłó/ áłbo do Krolá/ áłbo do yákyego Kłiažęcyá/ [...] o cokolwyek rzecz myeć/ łmyele y bešpyecznye łobye poczynać mogli/ áby im nie pikáło/ [...] pod kolány *GliczKsiąż* K7v; *RejZwierc* 86v; *Mącz* 463b; *CzechRozm* 81v; przeto ia teź/ z więłtšzą łmiałošciá/ bešpieczniey do ćiebie idę *CzechRozm* 205, 78. Cf »jawnie, bezpiecznie«.

»bezpiecznie i wesołó, bezpiecznie wesoły; wesołó a bezpiecznie, wesoły bezpiecznie« (3 : 2): á on go przywioldł náđ Amálechity goduiaće/ y wesołó bešpiecznie *BielKron* 68, 62v; *RejZwierc* 103; *GrabowSet* Vv; *LatHar* 143.

»bezpiecznie i (abo) wolnie; wolno (wolnie) (i) bezpiecznie« (2 : 3): A o przećwińnikach bešpiecznie y wolnie mušić łię mowić *GrzegRóżn* C4v; *GórnDworz* Ee7; *CzechEp* [414]; Niemože łprawiedliwie łáđzić/ áni prawdziwey rády bešpiecznie ábo wolnie dáć [*nec verum concilium libere dare*]/ ktory łam łobá niewłada *ModrzBaz* 27; *SarnStat* 205.

3. *Lekkomyślnie, bez rozwagi; zuchwale, bezczelnie, bezecnie, bezwstydnie; audenter, nimium familiariter, licenter, praelicenter, procaciter, temere* Cn (77) : *BierEz* Nv; *RejKup* b3v [2 r.], c4v, y3 [2 r.], K, aa4; *LubPs* O4v, hh5v; *GroicPorz* kk3v; *RejWiz* 8v, 95v, 104v, 135, 188v; *LeszczRzecz* A4; *RejZwierz* 42, 124v; *BibRadz* II 90v *marg*; *BielKron* 104; *OrzQuin* N4v; *RejAp* 15v; Przecz nic nie dbałz á beśpiecznie leżyfz. *RejPos* B, 177, 280, 330, 342; *KuczbKat* 361 *marg*; *RejZwierc* A3, 34v, 55, 210v, 249v (8); *BielSpr* 27; *KochMon* 19; *WujJud* A8v, 5v; możemy beśpiecznie grześzyć/ á o Pokutę nie bárzo fie fráfowác. *WujJudConf* 91; *BudNT* b, c2v; *CzechRozm* 183v, 220, 228; *KochPs* 141; á iedli/ pili/ ženili fie beśpiecznie y fwowolności płodzili *SkarŻyw* 270; nie tylko Bogi me/ ále y mnie/ ták beśpiecznie lży *SkarŻyw* 444, 118, 389; *StryjKron* 240; *CzechEp* 7, 178; *NiemObr* 52, 64, 90, 170; będziemyli chcieli ták beśpiecznie iáko ízaleni żyć *WerGośc* 230; *ArtKanc* P3; *GrabowSet* H4; *OrzJan* 74; *WujNT* 4 *przedm*; *SkarKaz* 82a; *GosłCast* 67; *KlonWor* 62.

Zwroty: »beśpiecznie sobie poczynać« (2): *LibMal* 1548/145v; Wízakoż potym beśpieczniey íobie poczynałá/ Yprzyfięgi oney íwey záráz zápomniáłá. *PudłDydo* A4.

»beśpiecznie się ważyć«: Beśpiecznie ífie tego wažil íz kogo chczał tego ítłocził *RejKup* aa4v.

Szeregi: »beśpiecznie i nieprzystojnie«: A on zápomniawfzy tego/ ięzyk íwoy beśpiecznie y nieprzyfitynie rofpuścił *NiemObr* 68.

»beśpiecznie i owszem niewstydliwie«: [*ja grzesznik*] ktorym ták ciężko/ y ták częfsto/ y ták beśpiecznie/ y owfzem ták niewftydliwie zgrześzył *LatHar* 144.

»nie prędko ani beśpiecznie«: A nie ták prętko/ áni ták beśpiecznie/ zá iedno fie mieyfce iáfwy ono ták nieprzyfitynie ná fwą dumę kierowác *CzechRozm* 39.

»beśpiecznie i swobodnie«: przed ktorym [*cesarzem*] nie mogł [*papież*] beśpiecznie y fwobodnie íkrzydeł íwoich rozpierzyć. *NiemObr* 169.

»swowolnie (i) beśpiecznie (a bez wszego rozmysłu); beśpiecznie a bez rozmysłu« (2 : 1): *RejPos* 192; *KuczbKat* a2; á niźli go [*żywota*] fwowolnie/ beśpiecznie/ á bez wízego rozmyfłu íłufznego [...] wżywa. *RejZwierc* 157.

4. *Pewnie, niezawodnie, niezachwianie, niewątpliwie, bezsprzecznie, bez wahania; bez ryzyka; skutecznie; explore* Mącz (266) : *BielŻyw* 19; *GlabGad* B8; *BierRozm* 10; *RejPs* 22, 29, 37, 88, 188v (7); *KromRozm* I K4; *MrowPieś* A3, A4v; *LubPs* D3, E3, F4, F4v, G4 (16); *GroicPorz* v3v; *KrowObr* 109; *RejWiz* 7, 8v; *RejZwierz* 76; *BibRadz* I *5v, 438v *marg*; Potym Atheńscy rádzili fie bogá Apoliná v Delfow/ iákoby fie beśpieczniey bronić mieli tey wielkości nieprzyiacioł. *BielKron* 117; *GrzegRóżn* C4v, L3v, M3v; *SienLek* 17; *RejAp* 3v, 16, 193v; beśpieczniey mi fie widzi/ pomagác tego temu/ kthory tho naprzod wyrze/ niź íámemu być począthkiem *GórnDworz* C, Kk8; A przeto tu káždy beśpiecznie może ítać przy tey obietnicy Páná íwego *RejPos* 293v, 6, 78v, 101, 172v, 207 (18); *BiałKat* 371; *RejZwierc* 9, 127v [2 r.], 168, 184, 216; *WujJud* 185; *WujJudConf* 44v; á byłáliby ná ónę Groblą ziemiá wolna/ możefz beśpiecznie dáć od íztuki po 12 złotych. *Strum* E, A4v [2 r.] D2, N3v, P4; *BudNT* d2; *CzechRozm* A3v, 65v, 96v, 144v, 208, 261; *PaprPan* A2, D2v, O2, P3, P3v (7); *SkarJedn* 385; *KochDryas* A2; *KochPs* 180; *SkarŻyw* A5, 69, 392, 544, 570; *CzechEp* 6, 209, 233, [381]; *NiemObr* 19; *ReszPrz* 56, 71; A mógl by mi beśpiecznie káždy głupftwo zádać *KochPieś* 26;

PudłFr 45; *ArtKanc* N11, N12, N16; *GostGospGroch kt*; *GórnTroas* 22; *GrabowSet* Hv; *OrzJan* 123; *LatHar* 122, 202, 287, 331, 386, 513; *RybGęśli* C; *WysKaz* 19, 40; *PowodPr* 19, 57, 58; *CzahTr* E3.

Zwroty: »bezpiecznie dufać, ufać, nadziewać się, spodziewać się, tuszyć sobie, dufający« [szyk zmienny] (10): *RejPs* 61; *Diar* 37; *LubPs* H3 marg, L4v; *RejAp* 137; *RejPos* 286; *RejZwierc* 120v; Bępiecnię bogu dufać/ niżli człowiekowi *KochPs* 177; *CzechEp* 19; *KochPij* C3.

»bezpiecznie mówić, (opowiadać, opowiedzieć, powiedzieć, rzec, twierdzić, zeznać)« [szyk zmienny] (72): *RejPs* 132v, 171v; *LubPs* T5v, gg5v; *KrowObr* Bv, B3v, 6v, 10v, 108; *RejZwierc* 40; *OrzQuin* A4, K3, K3v, Q3v, Y3; O bępiecnię teraz może Pánłthwo Rzymłkie mówić fiedzę iáko krolowa *RejAp* 150v, 77, 78, 118v, 171; *RejPos* Bv, 31v, 51, 70v, 71v, (11); *RejPosWiecz*³ 98; A iż miedzy włyftkiami cnotámi bępiecnię to káždy rzec muśi/ iż to ięft naprzednieyfza cnotá fprawiedliwość *RejZwierc* 54, A5, 11 [2 r.], 103, 105 (10); *WujJud* 250; *CzechRozm* 130v, 163v; *SkarJedn* 388; *SkarŻyw* A4v, A5v; *CzechEp* 19, 78, 110, 204; *NiemObr* 15, 30, 144, 166; *PudłFr* 30, 39, 40, 57; *ZawJeft* 46; *Phil* O; *LatHar* +10v, +11, 5, 110, 120, 260, 329; *RybGęśli* B4; Nie vmárl Stephan, zye w Polfcze wiecznie Przez fławę, mogę twierdzić to bępiecnię. *KlonKr* F3v; *SkarKaz* 384a.

»bezpiecznie nazwać, nazwany, zwać« [szyk zmienny] (8): Może to bępiecnię zwáć Wenecká robotá. *RejWiz* 4, 4v; *RejPos* 109v; *RejPosRozpr* c3; *CzechRozm* 162; *CzechEp* 19, 327; *WisznTr* 32.

»bezpiecznie (z)rozumieć« (11): *RejAp* [14], 50, 77, 142, 144 (7); bępiecnię to y naproftfzy zrozumieć może *RejPos* 231v, 51, 275v, 325v.

»bezpiecznie (się) [na kogo, co] (s)puścić, kazać, [na kim] polegać« [szyk zmienny] (6): *KarnNap* D2v; *KochTarn* 74; *ArtKanc* K3; *SkarKaz* 206b, 488a; Puść się ná mię bępiecnię: wierz mi *CiekPotr* 41.

»bezpiecznie (się) (z)wierzyć, dać wiarę« [szyk zmienny] (10): *RejWiz* 58; *RejAp* [14]; *RejZwierc* 9; Nie wáptię iż bępiecnię w tym mi wiárę dacie. *PaprPan* Z3, L3v, M; *SkarJedn* 393; *KochFr* 10; *SiebRozmyśl* K3; *PudłDydo* B2v.

»bezpiecznie (za)wołać« [szyk zmienny] (9): *RejAp* 148; gdy iuz zefłáł Pan Syná fwego miłego/ [...] tu dopierko możemy bępiecnię záwołać do Páná Bogá fwoiego: Boże Oycze náłz. *RejPos* 33, 31v, 33, 110, 110v, 181, 202; *RejZwierc* 12.

Szeregi: »jaśnie a bępiecnię«: To theż znamy yáśnye á bępyecznye/ Iáko Pánłka fwyęta prawdá wdzyęcznye/ Trwa *LubPs* aa2v.

»lepiej (uważniej) i bępiecnięj« (2): lepiej tedy/ y bępiecnięj trzymáć fię rzeczy pewney/ to ięft piłmá świętego *NiemObr* 76; *ActReg* 136.

»pewnie i bępiecnięj« (3): *Mącz* 306b; iż [Bóg] ie [bóstwo swoje] napewnię y nabępiecnięj miał okázáć w ołobie á w podobieńftwie człowieczeńftwá thego fwoiego fyná namileyfzego. *RejPos* 294, 235.

»bezpiecznie a prawie«: iż bępiecnię á práwie tráfiłz do onego wiecznego z dawná tobie obiecánego domu fwego. *RejPos* 184v.

»prosto a bępiecnięj«: iż nie przydzie ná błędne á ná omyłne drogi/ iedno iż profto á bępiecnię fobie iedzie *RejZwierc* 173.

»bezpieczniej i skuteczniej«: á to iż miał po prówicy Bożey łiedzić/ áby ták/ tym bełpieczniej y łkuteczniej mógł w pośrzod łwych nieprzyacıoł pánowác *CzechRozm* 180v.

»snadniej i bezpieczniej; bezpieczniej i łacniej« (3 : 1): á dla tego íłzby tym łnádniej y bełpieczniej tám wleźli/ páznogáciámi Ryłimi myłłili łobie pomagác. *StryjKron* 155; *CzechEp* 120, [415]; *VotSzl* E4.

Synonimy: **1.** *cało*; **2.** *jaśnie, jawnie, niebojaźnie, spokojnie, śmieie, łwiebodnie, wolno*; **3.** *nierozmyśłnie, swowolnie, upornie, wszetecznie*; **4.** *jaśnie, pewnie, prawie, skutecznie*.

Cf **NIEBEZPIECZNO, PRZEZPIECZNIE**

BC